

Александар Д. Поповић¹
Универзитет у Бањој Луци
Филолошки факултет

АРИЈАДНИНА НИТ У НАРАТИВНОМ ЛАВИРИНТУ

Мацура, Сања (2018), *Наративни лавиринт – У средишту*, Бања Лука: ЈУ Народна и универзитетска библиотека Републике Српске.²

У издању ЈУ Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске 2018. године свјетлост дана угледао је *Наративни лавиринт – У средишту* аутора проф. др Сање Мацуре, дугогодишњег предавача на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци. Садржај књиге која пред нама отвара своје корице плод је ауторовог бављења теоријом прозе и српском прозом двадесетог и двадесет првог вијека, а сам приступ на којем су базирана вишегодишња Мацурина истраживања „у себи амалгамише спој примарно наратолошке и секундарно стилистичке и имаголошке перспективе” (5). Ова књига наставак је *Наративног лавиринта – Улазак*, у којем су читаоцу представљени теоријски постулати, као и њихова примјена на дјелима писаца који припадају корпусу српске књижевности.

Наративни лавиринт – У средишту подијељен је на пет тематских цјелина, од којих се двије баве анализом приповједака, а три су посвећене романескним творевинама. Прво поглавље књиге, названо „Међу јеликама и оморикама”, сходно именовању, бави се приповијеткама Петра Кочића, а друго – „Док мјесечина сја и трепти”, анализира круг приповједака Борисава Станковића. Дио књиге посвећен романима који су настали у другој половини двадесетог и у двадесет првом вијеку аутор започиње поглављем „У окриљу Шумљате долине”, у којем сагледава дјело Петра Сарића. Наредна цјелина, „Уланчане другости”, проучава корпус романа Ранка Рисојевића. Сам крај књиге доноси нам поглавље под називом „Путеви и странпутице”, које се бави истраживањем романа Бранка Ђопића и Радослава Братића – „првог из угла когнитивне, а другог из угла класичне наратологије” (6).

¹ alekssandarpopovic@gmail.com

² Приказ књиге настао је на мастер студију у оквиру предмета Академско писање.

Прву цјелину књиге, „Међу јеликама и оморикама”, Мацура посвећује приповијеткама Петра Кочића *Мргуда* и *Зулум Симеуна Ђака*, уз запажање да ни послије вијека од смрти овог великог писца и народног трибуна не блиједи интересовање за његово књижевно стваралаштво. Као један од разлога за то наводи чињеницу да „у Кочићевом случају као да не важи онај темељни став модерне критичке свијести по којем су писац и његово дјело бића засебних егзистенција” (Lešić према Масура 2018: 7), алудирајући на његов изразити патриотизам и наглашено родољубље, друштвени ангажман и политичку борбу, који, несумњиво, „уплићу своје прсте” у сваки редак који је изашао из Кочићевог пера.

У тексту „*Мргуда*, кроз призму фокализације и наративне ситуације”, наводи се да Кочићеву галерију ликова највећим дијелом сачињавају јунаци који се својим мишљењем и дјеловањем не уклапају у традиционално поиману српску патријархалну средину. Када су у питању фокализација и наративне ситуације сагледане у овој приповијести, Мацура долази до закључка „да су комбиновање нарације у трећем и нарације у другом лицу, те трансфер екстерне у интерну, те доминантне визуелне у аудитивну фокализацију утицали не само на начин обликовања Мргудиног лика него и на ’поигравање’ с природом перцепције овога наративног текста код имплицитног читаоца” (23). Такође, на примјеру текста *Мргуде* анализира употребу глаголских облика за означавање прошлог времена – перфекта и аориста, апострофирајући улогу аориста приликом дочаравања тек доживљених животних ситуација.

Интегрални дио поглавља о Кочићу чини и текст „*Зулум Симеуна Ђака* у обручу виртуелног наратива”. Један од наратора у поменутој приповијести насловни је јунак Симеун Ђак, љубитељ добре капљице и приче око ракијског котла. Проучавање наративне ситуације у овој приповијести Петра Кочића аутора доводи до констатације да је „комбиновање два подтипа интерне нарације, оне у којој приповиједа лик-свједок (Петрић) и оне у којој приповиједа лик-актант (Симеун Ђак), те стварање привида постојања екстерне наративне инстанце, која наизглед обједињава првостепени и другостепени наратив, условило својом природом и тип фокализације који је нужно интерни, те да су у перцепцији доминантни визуелни елементи” (37, 38). Драгоцјен је и дио текста у којем се са компаративног становишта сагледава однос између природе наративне ситуације и принципа представљања живописног лика Симеуна Ђака у дјелима са истим јунаком: *Зулум Симеуна Ђака*, *Истинити зулум Симеуна Ђака* и *Мејдан Симеуна Ђака*.

У другој цјелини књиге, коју је насловила „Док мјесечина сја и трепти”, Мацура је сакупила текстове који су повезани са књижевним радом Борисава Станковића.

У тексту „На размеђи живота и сна”, поткрепљујући дату класификацију примјерима из Станковићеве прозе, аутор приказује пет различитих категорија женских ликова: ликове „жена-удовица” (54), чија је породица сведена на једног мушког потомка, женске ликове који су патили због неостварене или несрећне љубави, ликове жена које су кршиле друштвене каноне и узусе и које се нису уклапале у норме и „калупе” средина у којима су живјеле, какве често проналазимо и у Кочићевој палети, четврта категорија „литерарних” жена оличена је у лику Софке, јунакиње романа *Нечиста крв*, која представља „симбиозу” свих претходно наведених категорија, док је у посљедњу групу женских ликова сврстан невелик број жена које су представљене као бољјакиње, жене биједне и „оскрнављене”, на неки начин – „ишчашене”.

Станковићева приповијетка *Покојничкова жена* под лупом је у тексту названом „У вртлогу злостављања”, који, на трагу претходног, тематизује женске ликове из литературе који су измучени и злостављани нормама које им намеће патријархално уређење и немилосрдни друштвени „оквир”. Неријетко им је једина улога и смисао бивствовања да породици обезбиједи мушког потомка и насљедника лозе и традиције, а прототип таквих женских ликова је и сама Аница.

Текстом који слиједи, „Заточеница окамењеног сна”, служећи се приповијетком *У ноћи* и поредећи је са претходно анализираним *Покојничковом женом*, Мацура читаоца упознаје са мотивима који су обиљежили каснија Станковићева прозна остварења, а у питању су „немогућност реализације љубави због социјалних разлика, супротстављање родитељу, удаја/женидба за недрагог/недрагу, чежња која мори и душу и тијело, пјесма као рефлексивна бола” (Milosavljević Milić према Macura 2018: 93). Прокламује се магијска и спасоносна моћ пјесме, која због немогућности тјелесног контакта постаје једини вид „додира” између двоје заљубљених, што нам у свијест призива љубавне пјесме које припадају слоју народне лирике.

Пратећи *Аријаднину нит*³ кроз наративни лавиринт долази се до поглавља под називом „У окриљу Шумљате долине”, у којем се сагледава роман *Сара* Петра Сарића, једног од најпознатијих мајстора савремене српске прозне ријечи.

³ Подвукао А.П. (Аријадна, јунакиња грчке митологије, била је заљубљена у Тезеја и помогла му да пронађе излаз из лавиринта тако што је слиједио нит из клупка које му је она подарила.)

Овом поглављу припада текст „Унутар раздиобе судбина”, који својом номинацијом наш ток мисли поново усмјерава у правцу народне књижевности (*Диоба Јакшића*), али и асоцира на Ћосићеве „деобе” унутар историје и традиције српског народа у истоименом роману. Поменути текст говори о диоби материјалних добара, али и породичној диоби братства Вукотића, која представља и динамички мотив романа Петра Сарића, у којем је Шумљата долина централни хронотопски елемент и симбол неизмјерне Сарине и Јаковљеве љубави, чак и љубави „post mortem” (110).

Четврта цјелина у књизи, „Уланчане другости”, посвећена је бањалучком пјеснику, прозном и драмском писцу, есејисти и преводиоцу Ранку Рисојевићу, чије дјело, према суду аутора књиге, није проучавано у оној мјери у којој то, ако ничим другим онда својим обимом, засигурно заслужује. Из тог корпуса за потребе свог наратолошког истраживања Мацура издваја роман *Босански целат* и *Бањалучку трилогију* (*Симана, Господска улица и Бескућник*).

Након уводног позиционирања Ранка Рисојевића на књижевној мапи данашњице, у тексту „Целат с цитром у рукама” Мацура нас упознаје са ликом Алојза Зајфрида, службеног целата Аустроугарске монархије, Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и, на крају, пензионисаног службеника Краљевине Југославије, уз констатацију да су „у сваки наративни слој романа *Босански целат* Ранка Рисојевића уткани историја Босне и Херцеговине, те животи, крв и сузе њених становника, превасходно Срба” (152).

Наслањајући се на оно што Алојза Зајфрида издваја од осталих јунака који га окружују у предметном миљеу *Босанског целата*, у тексту „Други у мојим очима” сагледава се положај појединца у колективу приказан у романима који сачињавају *Бањалучку трилогију*, уз напомену аутора да је „однос колектива према појединцу условљен наративном ситуацијом и фокализацијом” (156).

Посљедња цјелина која је инкорпорирана у наративно ткање које представљамо названа је „Путеви и странпутице”. Овај дио књиге посвећен је Бранку Ћопићу и Радославу Братићу, а њихова дјела перципирана су, како је раније наведено, из углава когнитивне и класичне наратологије.

У тексту „Виртуелна офанзива”, који се бави стваралаштвом Бранка Ћопића, предмет разматрања јесте његов роман *Осма офанзива*. Читајући ово дјело свједочимо судару двију средина: Крајине и Београда, и двају менталитета: крајишког – горштакског и београдског – урбаног. „Виртуелна офанзива” у фокус интересовања поставља протагонисту романа Стојана Старчевића и његове синове Стевана и Мирка, који покушавају да се асимилију у Београду и прихвате диктат градске средине, али трансформација из сељака у грађанина

полази за руком само млађем сину. Ово је дјело, без устручавања можемо рећи, „читава мала студија менталитета” (Роровић према Масура 2018: 185), док је Маџурин текст, осим што је анализирао одређене примјере виртуелног наратива присутне у роману, свакако на трагу својеврсне културолошке студије, сагледао дихотомије некада – сада, тамо – овдје, село – град, рурално – урбано, старо – ново, традиционално – модерно и друге.

Посљедњи текст тематизује књижевно стваралаштво Радослава Братића и именован је као „Истинитост наратива или наративна истина”. Афирмативно се изјашњавајући о ставу великих имена која су се бавила или се још увијек баве науком о књижевности (Светозар Кољевић, Милош Ковачевић, Јован Делић, Бранко Летић, Ранко Поповић, Николај Тимченко и други), Маџура наводи да језик Братићевих дјела има посебну моћ и да писац управо њему дугује велики број позитивних критика које је за свој рад побрао. За потребе свог истраживања аутор из опуса дјела овог писца издваја романе *Смрт спаситеља* и *Сумња у биографију*. Родом Херцеговац, Братић, иначе склон уткивању митских топоса у властиту књижевност, „билом” свог фиктивног свијета као да поетички прати ток Требишњице, усаглашавајући га са њеним понирањем и поновним указивањем на површини. Говорећи о дјелу *Сумња у биографију* аутор саопштава да оно „у наслову спаја готово оксиморонски опречне лексеме” (189), а састоји се од два дијела: први прати Јакова Микетића/ Витковића за вријеме живота у Херцеговини, док га други „опсервира” у београдској средини за вријеме студирања. Сам крај романа има улогу демистификације свих прича које је читалац до тада прочитао.

Циљ књиге чији смо садржај покушали представити, према ријечима самог аутора, јесте да „буде корак ка дубљем књижевнотеоријском сагледавању појединих аспеката поетике савремених српских писаца” (6), али и да има функцију гласника посљедњег дијела трилогије, названог *Наративни лавиринт – Излазак*, којим би била крунисана Маџурина вишегодишња истраживања из области теорије прозе на текстовима који припадају савременој српској књижевности.

Наративни лавиринт – У средишту, други је дио Маџурине недовршене наратолошке „одисеје”, која чека свој наставак и, уједно, завршетак, препоручује се читаоцима са више аспеката: као приручник за проучавање наратологије, као уџбеник из теорије књижевности, те као штиво за упознавање истакнутих писаца двадесетог и двадесет првог вијека и њихових најзначајнијих прозних дјела.

БИОГРАФИЈЕ АУТОРА

Стефан С. Алидини (Београд, 1993), докторанд књижевности на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Дипломски и мастер рад одбранио је на истом факултету, на Катедри за општу књижевност са теоријом књижевности, 2016. и 2017. године. Бави се истраживањима савремених књижевних теорија (теорије образовања и дигиталне хуманистике, теорије упоредне и опште књижевности, теорије књижевне историје, као и теорије интертекста и трансмедиијалности), затим истраживањима српске и југословенских књижевности у упоредном контексту, те ренесансних и модерних књижевности Запада. Тренутно ради као преводилац. Говори енглески и руски језик, а служи се холандским и бјелоруским. Живи у Београду.

Александра М. Антић (Ниш, 1993), студент друге године докторских академских студија филологије на Филозофском факултету у Нишу. На истом факултету завршила је основне академске студије србистике (2016) и мастер студије филологије, модула српски језик (2017).

Ања Н. Бундало, доцент на Катедри за француски језик и књижевност Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци. На овом факултету завршила је основне студије француског језика и књижевности (2011). На Универзитету „Франсоа Рабле” у Туру (Француска), Одсјек за модерну и компаративну књижевност, одбранила је мастер рад академске 2012/2013. године. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци (2014). Докторску дисертацију под називом *Construction et déconstruction des modèles de l'absolutisme éclairé dans l'Europe des Lumières* одбранила је на Универзитету у Туру под менторством проф. др Жан-Жака Татен-Гуријеа (2018).

Анђела Д. Васиљевић (Ужице, 1993), студент друге године докторских академских студија на Филолошком факултету у Београду и истраживач на пројекту „Динамика структура савременог српског језика” (број 178014), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Основне академске студије завршила је 2016. године на Филолошком факултету у Београду на Катедри за романистику (Група за француски језик и књижевност), а наредне године и мастер академске студије. Области њеног научног интересовања су: лингвистика текста, прагматика, семантика, историја језика, упоредна граматика романских језика.

Анђела Т. Вујошевић (Пећ, 1994), студент докторских студија на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. На истом факултету, на Катедри за германистику, завршила је основне и мастер студије. Занимају је лингвистичка анализа дискурса, лингвистика текста, семантика, прагматика и контрастивна лингвистика.

Ивана З. Георгијев, асистент за шпански језик на Одсеку за романистику Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду. Ангажована је и као професор шпанског језика на Институту Сервантес у Београду. Дипломирала је Шпански језик и хиспанске књижевности на Филолошком факултету у Београду, гдје је завршила и мастер студије. Завршила је и мастер студије Новинарства на Факултету политичких наука у Београду. Докторску дисертацију одбранила је 2018. године на Филолошком факултету у Београду. Објављује радове из области социолингвистике, етнолингвистике, когнитивне лингвистике, методике наставе страних језика, родних студија и сефардистике. Говори енглески и шпански језик.

Јелена Ђ. Гојић (1991) ангажована је као докторанд у настави на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу, на Катедри за германистику. Основне и мастер студије њемачког језика и књижевности завршила је на Филолошко-уметничком факултету. Научно и стручно се усавршавала у Лудвигсбургу, Берлину, Триру (Немачка) и Клузу (Румунија). Већ седам година активно се бави позоришном педагогијом и води *Академско позориште студената германистике*, са којим, поред представа, спроводи и научна истраживања. Поља њених интересовања сежу у области науке о књижевности, театрологије, позоришне педагогије, образовања наставника, а бави се и позоришном режијом. Иза себе има девет представа, од којих су пет ауторске.

Ива Дедкова, професорица на Факултету књижевности Универзитета у Острави, Одсек романистика, гдје предаје предмете фокусиране на француски као језик струке и дидактику. Студирала је француски и енглески језик и књижевност на Факултету књижевности Универзитета Палацког у Оломоуцу, Република Чешка. Бави се анализом приједлога у француском језику и дидактичким потешкоћама у процесу усвајања француског као страног језика.

Марија В. Запутил (Пожаревац, 1978), мастер филолог српског језика и књижевности. Запослена је у Средњој музичкој школи „Стеван Мокраћац” у Пожаревцу и у Пожаревачкој гимназији. Обавља функцију техничког секретара Друштва за српски језик и књижевност Србије и секретара Друштва за српски језик и књижевност Србије за Браничевски округ.

Милан Н. Јањић (Врање, 1993), студент докторских академских студија филологије на Филозофском факултету Универзитета у Нишу. Претходно је, на истом факултету, завршио основне и мастер академске студије француског језика и књижевности. Од 2015. године бави се научно-истраживачким радом, учествује на научним скуповима и објављује радове у часописима и зборницима за филолошке науке. Ужа област истраживања и интересовања: француска књижевност и култура, епохе француског класицизма и просвјетитељства.

Огњен М. Куртеш (Сарајево, 1984), доктор књижевноисторијских наука, доцент на Катедри за англистику Филозофског факултета Пале, Универзитета у Источном Сарајеву. На Универзитету у Источном Сарајеву запослен је од 2008. године. Примарно поље његовог интересовања је енглеска књижевност 19. вијека, као и културолошке студије. Провео је мјесец дана на истраживачком боравку на Универзитету у Грацу и краћи период на Универзитету *1. децембар 1918.* у Алба Јулији (Румунија) и Универзитету у Поатјеу (Француска). Учествовао је на домаћим и међународним конференцијама, објавио је више научних радова, приказа и превода поезије, прозе и књижевне критике.

Соња С. Леро Максимовић (Сарајево, 1991), виша асистенткиња на Катедри за србистику Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци. Области интересовања: савремени српски језик, савремене лингвистичке теорије, анализа дискурса.

Горан М. Максимовић (Фоча, 1963), редовни професор за област српске књижевности 18. и 19. вијека на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, гдје у свим сарадничким и наставничким звањима предаје од 1989. године. Дипломирао је на Филозофском факултету у Сарајеву, а магистрирао и докторирао на Филолошком факултету у Београду. Објавио је више научних монографија и студија. Издавамо: *Умјетност приповиједања Бранислава Нушића* (1995), *Магија Сремчевог смијеха* (1998), *Домановићев смијех* (2000), *Српске књижевне теме* (2002), *Тријумф смијеха – комично у српској умјетничкој*

прози од Доситеја Обрадовића до Петра Кочића (2003), *Свијет и прича Петра Кочића* (2005), *Критичко начело* (2005), *Искусство и доживљај* (2007), *Комедиографски Орфеј и други огледи* (2010), *Идентитет и памћење* (2011), *Критичка гозба* (2012), *Заборављени књижевници* (2013), *Казивање града и други огледи* (2014), *Симо Матавуљ и Бока Которска* (2018). Саставио је три антологије, међу којима посебно издвајамо антологију љубавне лирике српског романтизма, коју је под називом *Никад није вито твоје тело* објавила Српска књижевна задруга 2005. године. Приредио је за штампу више дјела српских писаца 19. и 20. вијека: од Јована Стерије Поповића, преко Матије Бана, Милована Глишића, Стевана Сремца, Симе Матавуља, Радоја Домановића, до Милутина Ускоковића, Боре Станковића, Бранислава Нушића, Михајла Пупина, Станислава Кракова и Љубивоја Ршумовића. Предавао је као гостујући професор на више домаћих и иностраних универзитета (Нови Сад, Бања Лука, Српско Сарајево, Крагујевац, Праг, Марибор, Велико Трново, Темишвар, Москва, Кемерово, Белгород, Санк Петербург, Букурешт, Арас, Поатје, Катовице).

Јелена И. Маринков (Кикинда, 1993), тренутно је у звању истраживача приправника. Дипломирала је на Филолошком факултету Универзитета у Београду (Српска књижевност и језик са компаратистиком). Мастер студије српске књижевности завршила је на истом факултету. Тренутно је докторанд на Филолошком факултету, на другој години студија (Српска књижевност). Као стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја, од априла 2019. године ангажована је на пројекту Филозофског факултета у Новом Саду „Језици и културе у времену и простору”. Текуће календарске године учествовала је на научном скупу о Владимиру Јагличићу, добитнику Жичке хрисовуље. Поред бављења научно-истраживачким радом, пише прозу и поезију. Добитница је књижевне награде „Ђура Ђуканов” за најбољу збирку кратке прозе аутора млађег од тридесет година.

Јелена М. Марковић, редовни професор на Катедри за англистику Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Основне академске студије завршила је на Филолошком факултету у Београду, гдје је и магистрирала 2004. године. Од 2003. године запослена је на Филозофском факултету на Палама. Докторску дисертацију одбранила је на истом факултету 2008. године. Учествовала је на бројним научним конференцијама у земљи и региону. Као истраживач и гостујући професор боравила је у Данској (Aarhus University) и

Белгији (Centre for English Corpus Linguistics, Université catholique de Louvain). Координатор је два национална пројекта: „Фразеолошка компетенција српских говорника енглеског кроз призму контрастивне анализе међујезика” и „Научни потенцијали аотираних ученичких корпуса у примјене лингвистици”. У својству координатора националног тима учествовала је у међународном пројекту *The International Corpus of Learner English (version 3)*. Главни је и одговорни уредник часописа *Радови Филозофског факултета*. До сада је објавила три научне монографије: *On the English Verb* (2013), *Стратегије читања на страном језику* (2017), *Кроз призму контрастивне анализе међујезика* (2019) и око тридесет научних радова у часописима или зборницима са конференција. Теме којима се бави углавном су из области примјене лингвистике, анализе дискурса и морфосинтаксе глаголске синтагме у савременом енглеском језику.

Оливера С. Марковић (Ниш, 1989), докторанд филологије и истраживач-приправник на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, гдје држи вјешбе на предметима из опште књижевности. Од 2018. године ангажована је на пројекту „Поетика српског реализма” Министарства просвете, науке и технолошког развоја, као и на пројекту „Теренска истраживања усмене традиције југоисточне Србије” Огранка САНУ у Нишу. Њени предмети интересовања укључују савремене књижевне методологије (нарочито посткласичну наратологију), когнитивистику, реторичке аспекте књижевног текста, фолклористику.

Петра В. Митић, доцент за предмет Енглески језик при Центру за стране језике на Филозофском факултету у Нишу. Претходно је била у звању предавача за Енглески језик, а прије тога је радила као лектор за енглески језик на Департману англистике Филозофског факултета у Нишу. Дипломирала је на Департману за енглески језик и књижевност на Филозофском факултету у Нишу 1989. године. Магистарски рад одбранила је у јулу 1998. године, а докторску дисертацију у јуну 2014. године на Филозофском факултету у Нишу. Учествовала је на више међународних и домаћих конференција и објављивала преводе и радове у зборницима и часописима. Ауторка је двије монографије: *Зашто црно пристаје Електри: студија о књижевној интерпретацији* (2004) и *Зашто феминизам? Феминистичка теорија и проблем идентитета у склопу критичких парадигми савременог доба* (2017). Основне области научног интересовања су књижевност, књижевна критика, феминистичке и културолошке студије и настава језика.

Милица М. Михајловић (Врање, 1992), докторанд филологије на Филозофском факултету Универзитета у Нишу. На овом факултету завршила је основне академске студије србистике (2015) и мастер студије филологије из области методике наставе српског језика и књижевности (2016). Научно-истраживачким радом бави се у области дијалектологије, социолингвистике, лексикологије и методике наставе српског језика.

Сара Н. Немат (Ниш, 1995), студент докторских студија филологије на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, гдје је претходно завршила основне студије србистике (2018) и мастер студије филологије (2019). За вријеме студирања радила је као библиотекар-волонтер у библиотеци Центра за црквене студије „Свети владика Николај” у Нишу, гдје потом постаје шеф библиотеке. Једно вријеме радила је као демонстратор на Филозофском факултету у Нишу на предмету „Поетика старе српске књижевности”. Након тога, запошљава се као професор српског језика и књижевности у Гимназији „Светозар Марковић” у Нишу, гдје и данас ради.

Милка В. Николић (Ужице, 1975), ванредни професор на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу. Дипломирала је на Филолошком факултету у Београду, а докторирала на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву (2012), одбравивши докторску тезу под називом „Поредбено-начинске конструкције у српском језику” (ментор проф. др Милош Ковачевић). Објавила је више научних радова из синтаксе, стилистике и методике наставе српског језика у домаћим и међународним научним часописима и зборницима са научних скупова (Аустрија, Бугарска, Пољска, Румунија, Русија, Чешка).

Јован Д. Пејчић (Бошњаце код Лесковца, 1951), критичар, историчар књижевности, есејист, антологичар. На Филозофском факултету у Нишу (1996–2015) предавао је Српску књижевност двадесетог века, Српску поезију двадесетог века, Српску критику двадесетог века и Српску критику и драму двадесетог века. Објављене књиге: *Облик и реч критике*. Огледи и прикази (Београд, 1994); *Тајна и крст*. Појмови / поимања 1. Огледи (Београд, 1994); *Заснови Глигорија Возаровића*. Монографија (Београд, 1995, 2009); *Култура и памћење*. Београд у историји и литератури. Огледи и чланци (Београд, 1998); *Простори књижевног духа*. Студије (Ниш, 1998); *Знамења и знаци*. Појмови / поимања 2. Огледи (Београд, 2000); *Профил и длан*. Појмови / поимања 3.

Огледи (Београд, 2003, 2010); *Књижевни свет – критичка свест*. Облик и реч критике 2. Огледи и прикази (Ниш, 2004); *Истина и облик живе речи*. Ка поетици књижевног интервјуа. Студија (Краљево, 2006); *Милан Ракић на Косову – завет, песма, чин*. Монографија (Београд, 2006); *Основ, оквири, праг*. Облик и реч критике 3. Огледи и прикази (Пожаревац, 2008); *Ти, међутим*. Књижевни Београд. Чланци (Београд, 2009, 2016); *Почеци и врхови*. Српска књижевност и њена историографија. Расправе (Београд 2010); *Поетика књижевног разговора*. Монографија (Београд, 2012); *Завет и чин*. Милан Ракић на Косову 1905–1912. Монографија (Београд, 2013); *Зрна, расад, жетва*. Српска књижевна историографија / српска књижевна критика. Расправе и чланци (Београд, 2015); *Тестамент без печата*. Расправе (Бања Лука, 2015); *Критика као избор и разговор с Црњанским*. Одабрани осврти (Београд 2016); *Српски песник*. Милан Ракић и Косово. Монографија (Република Српска, Андрићград, 2016); *Узајамности и раскрснице*. Темељи, појмови, значења. Изабрани кратки огледи (Београд, 2018); *Поезија и свето*. Српско духовно песништво 1. Преглед (Београд, 2019); *Путеви српске науке о књижевности*. Расправе (Београд, 2020). Антологије: *Антологија српских молитава: XIII–XX век* (Београд / Србиње 2000, пето изд. Београд, 2005); *Приону душа моја*. Молитве Светога Саве / Молитве Светоме Сави: 1207–1969 (Београд, 2002; Нови Сад, 2003; Београд 2014); *Антологија српских похвала: XIII–XX век* (Нови Сад, 2003; Београд, 2006); *Нишки драмски писци*. Антологија (Ниш, 2004). Приредио је и критичким коментарима опремио више дјела српских писаца, између осталих Јована Скерлића (у пет књига), Никанора Грујића, Исидоре Секулић, Богдана Поповића, Милана Ракића, Лазе Костића, Владислава Петковића Диса, Милутина Бојића, Јустина Поповића, Бранимира Ђосића, Радета Драинца, Николаја Тимченка, као и критички зборник репрезентативних радова о Љубомиру Недићу. Живи и ради у Београду.

Боривоје Т. Петровић (Лесковац, 1983), студент докторских студија на смјеру Језик и књижевност на Филозофском факултету у Новом Саду. Основне и мастер студије завршио је на истом факултету. Асистент је на Педагошком факултету у Сомбору, Универзитета у Новом Саду, за предмет Савремени енглески језик. Поред педагошког рада, бави се експерименталним изучавањем језика и превођењем. Сфере његовог интересовања су упоредна фонетика и фонологија језика свијета, са посебним акцентом на српски и енглески језик.

Ана Љ. Петровић Дакић (1986), асистент на Катедри за српски језик, књижевност и методикау српског језика и књижевности Учитељског факултета Универзитета у Београду и докторанд Филолошког факултета истог универзитета. Била је наставник српског као страног језика на Војној академији и лектор Радио Београда Радио-телевизије Србије. Области интересовања: психолингвистика, когнитивна лингвистика, синтакса, творба ријечи, методика итд.

Александар Д. Поповић (Градишка, 1988), професор српског језика и књижевности у Основној школи „Ђура Јакшић” у Бањој Луци и студент мастер студија на Студијском програму за српски језик и књижевност Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци. Један је од аутора публикације *По рецепту књижевника*, која на јединствен начин спаја гастрономију и књижевност. Поред наведеног пројекта, сарадник је и пројеката „На пут возом кроз књижевност” и „Палета боја бањалучких књижевника”.

Тијана Р. Поповић (Сарајево, 1988), мастер, виши асистент на Катедри за англистику на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци. На овом факултету је дипломирала (2011), а на Филолошком факултету Универзитета у Београду одбранила мастер рад (2013). Од 2014. године запослена је као асистент на Филолошком факултету у Бањој Луци на предметима Средњовјековна енглеска књижевност, Енглеска књижевност ренесансе, Шекспир и енглеска књижевност модернизма. Године 2015. уписала је докторске студије на Филозофском факултету Пале Универзитета у Источном Сарајеву, смјер Англистика-књижевност.

Марија С. Раковић (Краљево, 1993), истраживач-приправник у Центру за проучавање језика и књижевности и студент друге године докторских студија на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу. На овом факултету завршила је основне и мастер студије србистике. Тренутно је ангажована на пројекту ”Динамика структура савременог српског језика” (број 178014), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Током академске 2017/2018. године била је предавач у *Центру за српски као страни језик* ФИЛУМ-а. Области интересовања за научни рад и усавршавање су јој методика наставе српског језика и књижевности, методика наставе српског као страног језика и савремени српски језик.

Игор М. Симановић (Кнежево, 1975), доцент на Филолошком факултету Универзитета у Бањалуци. Подручје интересовања су му општа и компаративна књижевност. Објавио је следеће књиге: *Топићева фолклорна магија* (Бањалука, 2010); *Развој српске компаратистике* (Бањалука, 2018); *Грчки митови I* (Источно Сарајево, 2016; друго издање, 2019). Члан је Матице српске – Друштва чланова Матице српске у Републици Српској, гдје обавља дужност генералног секретара.

Рада Б. Станаревић (Ниш, 1948), ванредни професор у пензији. На универзитету је радила од 1974. до одласка у пензију 2016. године, и то у Сарајеву, Београду и Палама, а по позиву у Крагујевцу и Бањој Луци. Била је матични наставник приликом оснивања Катедре за германистику на Филозофском факултету у Бањој Луци 1997. године, и исто то 2009. године на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву. Објавила је монографију *Монтажа Авангарда Књижевност* (1998/99), уџбеник *Deutsche Literatur II* (2007), књигу о њемачкој и српској књижевности *Хиџам и хипостаза* (2014), монографију *Њемачка авангарда* (2015). Приредила је у Нолитовој библиотеци Орфеј *Одабрана дела Фридриха Хелдерлина* (2009) и Новалисова *Изабрана дела* (2010).

Милан Д. Тодоровић (Чачак, 1989), истраживач-приправник у Центру за проучавање језика и књижевности Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу. На овом факултету завршио је основне и мастер студије англистике. Тренутно ради на изради докторске дисертације под насловом „Примена методе обрнуте учионице приликом усвајања глаголских времена у настави енглеског језика као страног”. Области његовог научног интересовања обухватају контрастивну лингвистику, дидактику енглеског језика, историјску и савремену прагматику, транслатологију, примијењену лингвистику.

Александра Ч. Томић (Зрењанин, 1987). Основне и мастер студије српске књижевности и језика завршила је на Филозофском факултету у Новом Саду, гдје је тренутно докторанд. Радила је као лектор српског језика на Јагелонском универзитету у Кракову (2014–2017). У школској 2015/2016. години добила је награду ректора Јагелонског универзитета за допринос методици наставе и као најбоље оцијењен наставник у студентским анкетама свих филолошких студијских група на овом универзитету. У оквиру докторских студија била је

Биографије аутора

ангажована као сарадник на предметима Методичке апликације и Методичка пракса (2017–2018) на Филозофском факултету у Новом Саду. Бави се српском књижевношћу и српским језиком као страним. Учествовала је на више од 20 научних конференција у земљи и иностранству.

ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА АУТОРЕ РУКОПИСА

Часопис *Филолог* је научни, рецензирани часопис из области науке о језику, књижевности и културе који има за циљ промовисање савремених теоријских и интердисциплинарних приступа. Оснивач и издавач часописа је Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци. Часопис излази у континуитету од 2010. године.

Објављујемо чланке на стандардним језицима оних филологија које се проучавају на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, дакле на српском, руском, енглеском, њемачком, француском и италијанском језику. Рад на неком другом словенском или свјетском језику може се објавити у договору са Редакцијом, по посебној процедури. При томе су појам и именовање српског језика неповредиве категорије и не могу се употребљавати у појмовним конструкцијама или скраћеницама које би одражавале неко друго или другачије именовање овог језика.

Објављујемо чланке који се баве разматрањем савремених теоријских приступа проучавању књижевности, језика и културе, значајем и потребом метатеорије у хуманистичким наукама, примјеном савремених теоријских приступа у анализи текстова и културних појава, интердисциплинарним приступом у изучавању лингвистичких, књижевних и културолошких студија, односом књижевности и језика с другим дисциплинама, приказом најсавременијих теоријских књига из области књижевности, лингвистике и културолошких студија итд.

Да би се обезбједио што већи степен научности, часопис *Филолог* сваки чланак шаље на рецензију прије коначног објављивања. Након иницијалне евалуације, уредништво ће установити да ли поднесени рукопис испуњава основне научне критеријуме. Уколико испуњава, чланак ће бити упућен на рецензију и прегледаће га два експерта из уже научне области. Чланак ће бити штампан у актуелном броју часописа *Филолог* уколико се оба рецензента усагласе да прилог задовољава високе научне критеријуме. Уколико добије позитивне рецензије тек након дораде, прилог може бити објављен у једном од наредних бројева *Филолога*.

Чланци се рецензирају по принципу узајамне анонимности аутора и рецензента. Рок за израду рецензије је мјесец дана. Коначна одлука о прихватању или одбијању рукописа биће упућена аутору заједно са рецензентским сугестијама, образложењем и напоменама.

Часопис *Филолог* излази два пута годишње, у јуну и у децембру.

Часопис *Филолог* омогућава тренутни отворен приступ цјелокупном садржају у складу с увјерењем како јавна доступност истраживачких спознаја потиче већу размјену знања и идеја. Часопис омогућава читаоцима да читају, преузимају, умножавају, дистрибуишу, штампају, претражују или повезују текстове објављених чланака, тј. да их користе у било које законите сврхе. У складу с Будимпештанском иницијативом, чији смо потписници, једино ограничење репродукције и дистрибуције чланака јесте у домену ауторских права, будући да је неопходно да аутор контролише интегритет свога рада, те да буде прописно наведен и цитиран.

Редакција Филолога посвећена је одржавању највиших етичких принципа и спречавању злоупотреба при публиковању овог часописа. Чланци који нису у складу са овим стандардима неће бити објављени у часопису *Филолог*.

Сви радови се упућују на провјеру путем антиплагијатског софтвера, који обезбјеђује Универзитет у Бањој Луци. Плагирање научних резултата, фабриковање и фалсификовање истраживачких података, покушаји објављивања већ објављених радова и томе слично, етички су неприхватљиви поступци и биће одбачени у складу с академским кодексом понашања и издавачком политиком часописа *Филолог*.

Уредништво спречава сваки потенцијални сукоб интереса и дискриминацију по било којој основи. У случају притужбе етичког карактера или притужбе о сукобу интереса, уредници поступају у складу са постојећом политиком и процедуром.

Аутори потписаном изјавом преузимају одговорност која се тиче оригиналности и аутентичности достављених радова. Рукописи које шаљу за објављивање у *Филологу* не смију бити објављени, прихваћени за објављивање или у текућем рецензијском процесу у неком другом часопису или публикацији. Рукописи могу да садрже рад који је претходно усмено саопштен на научном скупу или конференцији. У том случају је неопходно дати и јасну напомену о томе. Аутори у истој изјави преузимају одговорност која се тиче коректног цитирања и адекватног реферисања на литературу и изворе. Рукописи које шаљу за објављивање у *Филологу* не смију садржавати плагиране научне резултате, фабриковане и фалсификоване истраживачке податке нити друге етички неприхватљиве поступке или злоупотребе.

Непосредно након подношења рукописа, а прије покретања рецензијске процедуре, аутори потписују изјаву. Аутори потписују изјаву да су сагласни са политиком отвореног приступа коју подржавају уредништво и издавач часопи-

са *Филолог*, односно да су сагласни са биљешком о ауторским правима, која је наведена у сљедећем пасусу. То значи да, задржавајући ауторска права, уступају право првог публикавања часопису *Филолог*, а у складу са лиценцом СС-ВУ-НС дају сагласност за отворен приступ и располагање садржајем објављеним на сајту, под условом да се ради о некомерцијалном коришћењу садржаја и под условом да се при томе неизоставно назначе ауторство и мјесто првог публикавања. Остале ауторске одговорности наведене су у тексту обрасца изјаве.

Аутори који објављују у овом часопису пристају на сљедеће услове: аутори задржавају ауторска права и пружају часопису право првог објављивања рада у складу с лиценцом СС-ВУ-НС, која омогућава другима да дијеле рад уз услов навођења ауторства и изворног објављивања у овом часопису; аутори могу изградити посебне, уговорне аранжмане за неексклузивну дистрибуцију рада објављеног у часопису (нпр. постављање у институционални репозиторијум или објављивање у књизи), уз навођење да је рад изворно објављен у овом часопису.

Рецензенти вреднују и оцјењују пристигле рукописе искључиво на основу садржаја, у складу с највишим етичким стандардима и академским кодексом понашања, објективно, квалификовано и компетентно, научно аргументовано и стручно утемељено, а без дискриминације по било којој основи. Својим сугестијама унапређују квалитет рецензираних рукописа. Рецензентима уредништво обезбјеђује анонимност, а рецензенти су дужни да чувају повјерљивост свих информација у вези с рукописом као и да уредницима пријаве повреду ауторских права, плагирање и сличне етички неприхватљиве поступке или злоупотребе уочене у рукопису који рецензирају. Рецензент који сам сматра да је некомпетентан или неквалификован, да неће моћи обезбиједити правремену рецензију или да је у било каквом сукобу интереса, обавјештава уредништво о томе и бива изузет из рецензентског процеса.

Часопис *Филолог*, без икаквих рестрикција, омогућава ауторима да задрже ауторска права и права објављивања.

Часопис *Филолог* омогућава ауторима да сами архивирају препринт или постпринт верзије својих чланака, на непрофитним серверима или на сопственим веб-сајтовима, уз напомену о извору и издавачу. Аутори могу користити и публиковану верзију (PDF).

Часопис *Филолог* не наплаћује ауторима обраду нити публикацију чланака.

Часопис *Филолог* обезбјеђује ауторима по један бесплатан примјерак броја у којем су објавили рад.

УПУТСТВА ЗА ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ И ПРИЈАВУ РУКОПИСА ЗА РЕЦЕНЗИЈСКУ ПРОЦЕДУРУ

Рукописи се пријављују путем налога на интернет сајту, путем имејла или поштанским путем.

Сваки аутор може да креира сопствени налог, према упутствима за регистрацију корисника која су дата на сајту <https://filolog.rs.ba>. Након регистрације, аутори могу поднијети рукопис, пратећи поступак пријаве прилога. Ауторе који креирају налог и рукопис шаљу на овај начин, молимо да попуне сва поља, унесу тражене метаподатке и сл.

Рукописи се, такође, могу слати на имејл-адресу filolog@ff.unibl.org или на поштанску адресу: Редакција часописа *Филолог*, Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет, Булевар војводе Петра Бојовића 1а, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина.

Приликом слања рукописа, аутори морају доставити и потписану изјаву, академску биографију, метаподатке као и романизовану верзију библиографије. Образац ауторске изјаве може се преузети на самом сајту. Академска биографија се доставља у краткој форми, до 200 ријечи, у трећем лицу. У првој реченици бионаратива наводи се актуелна функција, наставно односно научно звање и титула. Метаподаци се попуњавају на језику рада и на енглеском језику. Уколико је рад на енглеском језику, метаподаци се дају само на језику рада.

Кроз цијелу процедуру, од пријаве до штампања рукописа, ауторе води секретар Редакције, у складу с политиком отворене и континуиране комуникације у часопису *Филолог*.

Неопходно је да се аутори придржавају сљедећих техничких упутстава за припрему текста за рецензијску процедуру и штампу у часопису *Филолог*:

Текст оригиналног научног рада не смије имати мање од 30.000, ни више од 50.000 карактера, укључујући и размаке. Текст приказа односно научне критике не смије имати мање од 10.000, ни више од 20.000 карактера, укључујући и размаке.

Текстови морају бити достављени у Microsoft Word документу, писани фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом 1.5.

У горњем лијевом углу наводи се име и презиме, те научна афилијација аутора. Обавезно је коришћење средњег иницијала, тј. првог слова очевога или мајчиног имена.

За презиме аутора везује се подножна напомена, а она мора да садржи имејл адресу аутора. Уколико је рад коауторски, ово се односи само на првог аутора.

Научну афилијацију наводе само аутори који су стално запослени на универзитету, институту или некој другој научноистраживачкој установи. Научна афилијација наводи се према принципу организационе хијерархије институције, нпр. Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Катедра за славистику. Научну афилијацију могу користити и студенти мастер или докторских студија. Као аутори, они у том случају наводе назив институције у чијем је окриљу обављено студијско истраживање, односно писање научног рада. Ако је аутора више, научна афилијација се наводи за сваког аутора.

Неопходно је да аутори доставе и верзију документа с текстом научног рада која ће бити спремна за рецензијску процедуру. Та верзија не смије да садржи име и презиме аутора, афилијацију, имејл адресу као ни друге елементе који би нарушили принцип анонимности. Како би обострана анонимност рецензијског процеса била додатно осигурана, ауторима научних радова препоручујемо техничка упутства која су дата на интернет сајту *Филолога*, у рубрици *Пријаве прилога*.

Уколико су у раду коришћени специфични фонтови или други елементи који захтијевају додатну техничку подршку, неопходно је послати и ПДФ верзију текста те специфичне фонтове који су коришћени у раду.

Испод афилијације, у централном дијелу документа, верзалом и подебљано, наводе се наслов и евентуални поднаслов дјела.

Испод наслова наводи се апстракт, на језику којим је писан и рад (100–250 ријечи). Након апстракта наводе се кључне ријечи (5–10 ријечи). Апстракт и кључне ријечи такође се пишу фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом 1.5, и то косим словима (курзивом). Уколико се у самом тексту апстракта или кључних ријечи већ налазе ријечи истакнуте косим словима (попут, рецимо, назива дјелâ), онда се те ријечи, за разлику од остатка текста апстракта и кључних ријечи, пишу нормалним словима.

Након кључних ријечи долази текст рада. Неопходно је да оригинални научни рад има структуру IMRAD (Introduction, Methods, Results, and Discussion), а пожељно да се увод, поглавља, потпоглавља и закључак нумеришу и насловљавају.

Цитате који су дужи од двије реченице потребно је издвојити из основног текста, и то поштујући следећа техничка упутства: фонт Times New Roman, величине слова 11, проред 1.5 и увучена лијева маргина за 0.5. Овако издвојене цитате није потребно стављати под наводнике.

Након текста рада наводи се библиографија цитираних текстова (дакле, искључиво текстова који су цитирани у раду или на које се аутори радова

директно позивају). У библиографији се одвојено дају извори и литература. Латиничне и ћириличне библиографске јединице не дају се одвојено, него према упутствима која су наведена нешто ниже.

Рад написан на српском језику мора на свом крају имати резиме и кључне ријечи на енглеском језику. Радови написани на руском, њемачком, француском или италијанском језику морају на свом крају имати резиме и кључне ријечи на српском и на енглеском језику. Уколико је рад написан на енглеском, резиме и кључне ријечи се дају на српском језику. Резиме је информативни приказ чланка и оквирно не прелази 500 ријечи.

У складу с препорукама Министарства за научно-технолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске као и у складу с *Правилником о публикувању научних публикација (Службени гласник Републике Српске, број 77/17, члан 60 и 61)*, цитирана литература треба да је највећим дијелом из врхунских међународних и републичких научних часописа (преко 80%), а удио цитираних радова на свјетским језицима треба да је преко 50%. Радови који не испуњавају најмање један од поменутих критеријума неће бити прихваћени за рецензијску процедуру.

Библиографске јединице у часопису *Филолог* од првога броја цитирају се по принципу парентеза, а у складу с упутством *Harvard Manual Style*. Полазећи од овога правилника, о којем се аутори детаљније могу информисати на интернету, наводимо примјере цитирања најчешћих библиографских јединица. У случају било каквих недоумица, препоручујемо ауторима да се обрате уредништву часописа.

Подаци о цитираним књигама дају се у парентезама у продужетку цитираног текста, и то на тај начин што се у загради, латиничним писмом, дâ презиме цитираног аутора, година издања и двотачком се одвоји број странице.

Примјер:

Крила потврђују став изнет у српској историји књижевности о поетском роману као „најзначајнијој тековини послератног модернизма и читаве наше модерне литературе” (Deretić 1983: 496).

Уколико се име аутора већ помиње у тексту, наводе се само година издања цитиране публикације као и број стране на коју се реферишемо:

Примјер:

Како пише Ј. Деретић, писци у периоду између 1919. и 1923. године стављају акценат на морфологију књижевног дела и његове конструктивне захтеве (1983: 496).

У библиографији:

Деретић, Јован (1983), *Историја српске књижевности*, Београд: Нолит.

Ако је ријеч о цитирању научног чланка из часописа, зборника или неке друге сличне публикације, парентезе се дају по истом принципу, док се у библиографији наслов цитираног текста даје под наводницима, назив публикације у италику, иза чега долазе подаци о публикацији (издавач, година излажења, број свеска и сл.), док се пагинација наводи на крају.

Примјер:

Кончаревић, Ксенија (2016), „О појмовно-категоријалном апарату теолингвистике”, *Србистика данас*, зборник научних радова, Филолошки факултет Бања Лука, I, 1, 7–27.

Николић, Марина (2016), „Категорија степена и категорија оцене у српском језику – сличности и разлике”, *Филолог – часопис за језик, књижевност и културу*, Филолошки факултет Бања Лука, VII, 14, 11–18.

Приликом цитирања са интернета парентезе се дају на следећи начин:

У том тексту анализирају се сличности и разлике између категорије степена и категорије оцене у српском језику (Nikolić, internet).

У библиографији, тамо гдје је могуће, препоручујемо навођење DOI стринга. Гдје то није могуће, наводи се URL. Ако се наводи DOI, није неопходно наводити датум посљедњег приступа.

Примјер:

Николић, Марина (2016), „Категорија степена и категорија оцене у српском језику – сличности и разлике”, DOI: 10.21618/fil1614011n.

Уколико има више аутора, критеријум навођења је презиме првог аутора.

Примјер:

Лична заменица *I* релативно је једнозначна у аргументативном писању у поређењу са другим личним заменицама (Biber et al. 1999: 329).

У библиографији се наводе сва имена, али се само име првог аутора пише у инверзији:

Biber, Douglas, Stig Johansson, Geoffrey Leech, Susan Conrad and Edward Finegan (1999), *The Longman Grammar of Spoken and Written English*, London: Longman.

У радовима на српском језику критеријум редослиједа навођења библиографске јединице је прво слово (првог) презимена (првог) аутора цитиранога рада, и то према фонетском, а не према етимолошком принципу. Нпр. латинична библиографска јединица с презименом *Chomsky* наводи се као библиографска јединица на Ч, и то према српском азбучном, односно абecedном редослиједу. Истовремено, у парентезама у тексту, презиме се даје у изворном облику, нпр. Chomsky 2000: 152.

У тексту рада писаног на српском језику цитати се наводе оним писмом којим је писана цитирана литература. Уколико је цитирана литература на српском језику писана латиницом, и уколико нема појмова или имена наведених у етимолошком облику (нпр. *Ćomski*, а не *Chomsky*), цитат се може пресловити ћириличним писмом.

За потребе индексирања часописа у међународним базама објављује се и романизована верзија цитиране литературе. Из истог разлога парентезе морају бити дате латиницом. Уз библиографске јединице у обје верзије цитиране литературе и извора пишу се редни бројеви, а наводе се азбучним (српска верзија) и алфабетским (романизована верзија) редослиједом. Цитирану литературу на српском треба, као и остатак текста, писати фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом 1.5. Романизована верзија цитиране литературе пише се фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом Single. Проред Single употребљава се и у тексту резимеа на крају рада.

INSTRUCTIONS FOR AUTHORS

The *Philologist*, founded by the Faculty of Philology, Banja Luka, is an open access, peer-reviewed journal promoting contemporary theoretical and interdisciplinary approaches from the fields of language, literature, and culture, with an international editorial board. The journal has been published in continuity since 2010.

We publish articles in the respective languages/philological areas studied at the Faculty of Philology (Serbian, Russian, English, German, French, and Italian). With regard to other Slavic or world languages, an article may be published following a special procedure and upon agreement with the Editorial Board. In addition, it is essential that the notion and name of the Serbian language be understood as inviolable categories that cannot be used in constructions and abbreviations that would reflect any designation or connotation other than stated.

We encourage the submission of papers that deal with the study of contemporary theoretical approaches to literature, language and culture, of significance and necessity of metatheory in the humanities, with the application of contemporary theoretical approaches in the analysis of texts and cultural phenomena, with the interdisciplinary approach in linguistic, literary and cultural studies, and with the study of language and literature in relation to other disciplines.

In order to provide the highest level of scholarliness possible, every paper submitted to the *Philologist* journal is reviewed before its final version is published.

In order to maintain the necessary level of academic atmosphere around the journal, every article is sent to two anonymous reviewers, whose unanimous opinion on the article meeting high academic standards is requested prior to publishing.

After the initial evaluation, the Editorial Board will determine whether the article submitted meets basic scholarly criteria. If it does, the paper is forwarded to two experts from the field for a double-blind peer review. The paper is published if both reviewers confirm it meets the aforementioned criteria.

The deadline for reviews is one month.

The final decision on the acceptance or refusal of the paper will be sent to the author along with the reviewers' suggestions, comments, and remarks.

The *Philologist* journal is published biannually, in June and in December.

The *Philologist* journal enables instantaneous open access to its whole content in accordance with a belief that public accessibility of research findings prompts

a wider exchange of knowledge and ideas. The journal makes its contents open for its readership to read, download, copy, distribute, print, or link to full texts of the published articles, crawl them for indexing, pass them as data to software, or use them for any other lawful purpose. As one of the signatories of the Budapest Open Access Initiative, we only put a constraint on distribution and reproduction concerning the domain of copyright, since it is necessary for the author to be given control over the integrity of their work and the right to be properly acknowledged and cited.

The Editorial Board of the journal is committed to maintaining the highest ethical principles and to preventing malpractice over the course of its publication. Articles that do not comply with these standards will not be published in the journal.

All papers submitted will be checked for plagiarism with the software provided by the University of Banja Luka. Plagiarism, fabrication, and falsification of scholarly results, as well as publication of already published papers/articles and other forms of academic misconduct are ethically unacceptable acts that will be discharged in accordance with the principles stated above. The Editorial Board shall prevent any possible conflict of interest or discrimination on any grounds. In addition, the editors must insure the confidentiality of all information concerning the papers submitted prior to publication. In case of a complaint regarding an ethical issue or conflict of interest, the editors shall act upon the existing policies and procedures.

The author takes responsibility regarding the originality and authenticity of the article by signing a statement. The papers sent to the Editorial Board must not be published, accepted for publication, or undergo a reviewing process in another journal or periodical, but may contain a piece of text that was previously used (orally), at a conference or another academic event. In case of the latter, this piece of information must be clearly provided. Furthermore, in the said statement, the author takes responsibility for the correct use of bibliography and sources throughout the article. Finally, the papers sent to the *Philologist* must not contain plagiarised, fabricated, or falsified research data or display any ethically unacceptable action or procedure.

Immediately after the paper submission, and prior to the commencement of the reviewing procedure, the author must sign a statement, which will be sent to them either by the Editorial Board Secretary or the Editor-in-chief. The author will state that they agree with the open access policy, which is supported by the

Editorial Board and the Publisher of the *Philologist*, that is, that they agree with the Copyright Notice. It means that, by keeping the copyright, they cede the first publication rights to the Journal, and, according to the CC-BY-NC license, they agree with the open access policy and usage of the contents published on the website providing that the usage of the contents is non-commercial and the author(s) and the origin of the first publication are mandatorily labelled. At the same time, the author should state that they will follow the guidelines listed in the Publication Ethics and Malpractice Statement. The author should also point out any potential conflict of interest. Other responsibilities of the author are listed in the body of text on the statement form.

The reviewer evaluates the papers submitted solely on the basis of their contents, in an objective, qualified and competent manner, avoiding discrimination on any account and taking into consideration the highest ethical standards and codes of conduct, improving the quality of the article through their remarks. The Editorial Board guarantees them anonymity, and the reviewer, in turn, is obliged to provide confidentiality of all the information concerning the article, and to report any violation of copyright, plagiarism, and other ethically unacceptable procedures or instances of malpractice in the article reviewed. The reviewer who feels incompetent or unqualified regarding the article in question, who thinks he/she will not be able to provide a prompt review, or that he/she may be involved in a conflict of interest, shall inform the Editorial Board. Hence, said reviewer will be exempted from the reviewing process.

Philologist allows the author(s) to hold the copyright and to retain their publishing rights without any restrictions.

Philologist allows the author(s) to self-archive preprint and/or postprint versions of their papers on a non-profit server or on the author's personal website with an acknowledgement of the publication source. Using the published version in PDF is permitted.

Philologist does not ask for article processing charges (APCs), article submission charges or publication fees.

Philologist will provide a free author's copy of the volume in which their paper was published.

INSTRUCTIONS FOR TECHNICAL PREPARATIONS AND REGISTRATION OF THE PAPER FOR THE REVIEWING PROCEDURE

Papers are registered through an account on the website, by email, or by snail mail.

Each author can create their own account by following the instructions for user registration provided on <https://filolog.rs.ba>. Upon registration, the author can submit the paper by following the steps describing the procedure. The author that decides to submit his/her paper in this way is then asked to fill in all the fields and provide all necessary metadata.

In addition, papers can be sent to the following email address: filolog@ff.unibl.org or snail mail address: Redakcija casopisa *Filolog*, Univerzitet u Banjoj Luci, Filoloski fakultet, Bulevar vojvode Petra Bojovica 1a, 78 000 Banja Luka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina.

In the course of submitting the paper, the author must provide a signed copy of the Author's Statement, an academic biography, metadata, as well as a Latin version bibliography. The Author's Statement form can be downloaded from the website. An academic biography is delivered in a short form, up to 200 words, in third person singular. The first sentence of the bio narrative should state the author's current function, that is, the academic title and position. The metadata is provided both in the language used in the paper and in English. If the paper is written in English, the metadata is provided only in English.

The author is guided by the Secretary of the Editorial Board through the entire process, from registration to publication, in accordance with the open and continual communication policy of the *Philologist* journal.

It is necessary that the author should comply with the following technical instructions for the preparation of the paper for the reviewing process and publication:

The text of the original scientific/scholarly paper must be kept within the 30,000-50,000 character range with spaces. The text of a review must be kept within the 10,000-20,000 character range with spaces.

Texts must be submitted in a Microsoft Word document, Times New Roman style, font size 12, and line spacing 1.5.

The full name of the author, as well as their scientific affiliation, is provided in the upper left corner. The author must state their middle name (if any).

A footnote is attached to the surname of the author, containing his/her email address. If the paper is co-authored, this note refers only to the first author.

Only the author fully employed at a university, an institute, or any other scientific research institution states any scientific affiliation. It is stated in accordance with the principle of organisational hierarchy of the institution (e.g. University of Belgrade, Faculty of Philology, Department of Slavic Studies). In addition, it can be used by master's or doctoral studies students. In which case, they must state the name of the institution at which the research was conducted. If there is more than one author, the scientific affiliation is stated for each author separately.

Furthermore, it is necessary that the author should submit the version of the document ready for the reviewing procedure. That version must not contain any element that would compromise the principle of anonymity. In order for mutual anonymity to be maintained throughout this process, we recommend that the author should consult the technical instructions provided on the website of the *Philologist*, on the *Register of the paper* menu.

If there are specific fonts or other elements that require an additional technical support used throughout the paper, it is necessary to send a PDF version of the text, along with the aforementioned specific fonts or elements.

The title and possible subtitle of the paper are stated in the central part of the document, below the affiliation, in bolded capital letters. The abstract is provided below the title, in the language of the paper (100-250 words), which is followed by key words (5-10 words). Both the abstract and key words are written in Times New Roman style, font size 12, line spacing 1.5, and in italics. In case there are already some italicised words in the said elements of the paper (such as the title of a literary piece), they are written in standard print form.

Following the key words is the main body of the text. It is essential that an original scientific paper retain the IMRAD structure (Introduction, Methods, Results, and Discussion), and it is preferable that the sections of the text be numbered and entitled.

Citations longer than two sentences must be singled out from the main body of the text, in accordance with the following technical instructions: Times New

Roman style, font size 11, line spacing 1.5, with the left margin indented for 0.5. Such citations require no quotation marks.

The bibliography of works cited follows the main body of the text (**only the texts cited in the paper or the texts authors directly refer to**). In terms of bibliography, sources and literature are provided separately. With reference to Latin and Cyrillic bibliographic units, they are not provided separately but according to the instructions stated further in this text.

The paper written in Serbian must provide a summary and key words in English at the end. Papers written in Russian, German, French, or Italian respectively must include a summary and key words in both Serbian and English. If the paper is written in English, a summary and key words are provided in Serbian. A summary is an informative account of the paper and it should not exceed 500 words.

In accordance with the recommendations of the Ministry for Scientific and Technological Development, Higher Education, and Information Society of the Republic of Srpska, as well as in accordance with the *Rulebook on Publishing Scientific Publications (Official Gazette of the Republic of Srpska, issue 77/17, Articles 60 and 61)*, the works cited should mainly originate from renowned international and national journals (80%), with the share of papers written in world languages exceeding 50%. Papers that do not meet at least one of the aforementioned criteria will not undergo the reviewing process.

Ever since the first issue of the *Philologist*, citations are provided in parenthesis, according to the *Harvard Manual Style*. Taking this manual as a blueprint, on which detailed information can be found on the Internet, we provide examples of the most common types of citation. In case of any doubt, we invite the author to consult the Editorial Board.

The data on the work cited is provided in parenthesis following the stretch of text quoted, in the form of the last name of the author cited, in Latin orthography, along with the year of publication, followed by the pagination separated by a colon.